

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการรณรงค์ประชาธิปไตย
ผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

นางสาวสุพัตรา พรหมศร

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร
“การพัฒนานักบริหารระดับสูง” รุ่นที่ 5
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8
ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะได้รับการประเมินให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9
ประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ

รัฐสภา

พ.ศ. 2553

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คำนำ

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา” ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร “การพัฒนา นักบริหารระดับสูง” รุ่นที่ 5 สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ โดยการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ ประชาธิปไตย ผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา เพื่อให้การณรงค์ ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าที่ผ่านมา

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารวิชาการฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียง และสำหรับผู้ดำเนินรายการภาคีรัฐรวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ

นางสาวสุพัตรา พรหมศร

2553

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำเอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การปรับปรุงประสิทธิภาพการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์อุดม มุ่งเกษม อาจารย์บุญญเจ็ด โสภณ อาจารย์อภิมุข สุขประสิทธิ์ และอาจารย์บุญกุล สัจจฐิติเสรีซึ่งได้ให้แนวทางและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนทำให้เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ทำการศึกษายขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์) ที่กรุณาให้โอกาสผู้ศึกษาได้เข้ารับการศึกษาลักสูตร “ การพัฒนานักบริหารระดับสูง ” รุ่นที่ 5 ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างยิ่งและขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักพัฒนาบุคลากรทุกท่านที่ดูแลและอำนวยความสะดวกในการศึกษาลักสูตรนี้ด้วยดีตลอดมา โดยผู้ทำการศึกษาจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

นางสาวสุพัตรา พรหมศร

บทคัดย่อ

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการผลิต และดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ณ ปัจจุบัน โดยวิเคราะห์ในส่วนปัญหาและ สาเหตุ ตลอดจนหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านรายการต่าง ๆ ของวิทยุ รัฐสภา โดยผลการศึกษาพบว่า การผลิตและการดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ถึงแม้ว่าจะมีผู้รับฟังข่าวสารการเมืองเรื่องของประชาธิปไตยในระบบรัฐสภามากก็ตาม ผู้รับฟังก็ คงยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายทุกกลุ่มของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชน ที่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เนื่องจากกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งจะเป็นอนาคตของชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ บริหารราชการแผ่นดิน ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ดังนั้นการณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตย ผ่านรายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาจึงควรที่จะต้องมีรูปแบบวิธีการนำเสนอ รายการที่จะต้องปรับปรุงให้มีสีสันและเพิ่มเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เพิ่มมากขึ้นและผู้ดำเนิน รายการต้องสามารถนำเสนอข้อมูลกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยให้เข้มแข็งได้ โดยเนื้อหา การดำเนินรายการผู้รับฟังรายการต้องฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ง่ายและนำติดตามอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการเพิ่มเนื้อหาสาระด้านประชาธิปไตยให้มากขึ้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในการสร้าง ประชาธิปไตยร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับ ประชาชนได้ทันเหตุการณ์และมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากเป็นข่าวสารที่มาจากศูนย์กลางทาง การเมืองโดยตรง

นอกจากนี้ รัฐบาลทุกสมัยควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้เกิดช่องทางในการนำเสนอ ข้อมูลการณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยจากสื่อวิทยุรัฐสภามากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็น การนำเสนอข่าวสารผ่านสื่อของนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศในด้านกระบวนการทำงานของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลอื่น ๆ ในวงงานรัฐสภา และยังเป็น การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา การมีส่วนร่วมทางการเมือง และสร้างความใกล้ชิดระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชนผู้รับฟัง รายการของวิทยุรัฐสภาด้วย รวมทั้งควรมีการพัฒนาวิทยุรัฐสภาในด้านอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กัน เช่น การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการเพิ่มบุคลากรของสถานี ฯ ให้มีเพิ่มมากขึ้น , ขยายเครือข่าย ให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคและพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรของกลุ่มงานผลิตรายการ ให้เป็นบุคลากรมืออาชีพเทียบเท่าเอกชน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
- ขอบเขตของการศึกษา	2
- นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	2
- วิธีการศึกษา	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
- ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน	4
- แนวคิดการปรับปรุงประสิทธิภาพ	5
- แนวคิดการสร้างประชาธิปไตยคือหัวใจของสื่อ	6
บทที่ 3 สถานภาพการดำเนินงานด้านการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา	
- งานผลิตและดำเนินรายการ	15
- งานถ่ายทอดเสียงการประชุม ฯ	32
- งานผลิตสโปด บทความ และสารคดี	33
บทที่ 4 ปัญหา	
- ปัญหาการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา	34
- แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	40
ประวัติผู้ศึกษา	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษา

การณรงคัประชาธิปไตยภายใต้ระบอบประชาธิปไตยไทยในสภาวะการณการเมืองปัจจุบันซึ่งเกิดวิกฤติความคิดประชาธิปไตยของประชาชน หลากหลายคนมีมุมมองของความคิดประชาธิปไตยในความคิดที่หลากหลาย ไม่ว่าจะความคิดของตนเอง หรือจากการชี้นำของกลุ่มคนซึ่งมีผลประโยชน์ทางการเมืองและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นอันตรายอย่างมากถ้าการเมืองในเรื่องประชาธิปไตยซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนได้ถูกเบี่ยงเบนความจริงในความหมายที่จะทำให้ประชาธิปไตยมั่นคงยั่งยืนอย่างมีคุณภาพต่อไปในวันนี้และอนาคต ดังนั้นจึง จำเป็นอย่างยิ่งการให้ข้อมูลที่ถูกต้องจากบุคคลและจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมประชาธิปไตยต้องตระหนักและเห็นความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองที่เป็นกลางและถูกต้อง

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา โดยกลุ่มงานผลิตรายการวิทยุ ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการผลิตรายการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ความรู้ สร้างความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยสู่ประชาชนผู้รับฟังอย่างเห็นกลางและถูกต้องอีกสื่อหนึ่งนอกเหนือจากสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งบุคลากรของสถานี ฯ ทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยบ้านเมืองมาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านไปยังประชาชนผู้รับฟังในสถานการณ์การเมืองยุคปัจจุบันก็ยังไม่เพียงพอในการนำเสนอข้อมูลผ่านรายการต่างๆ ของสถานีฯ จึงจำเป็นอย่างยิ่งการนำเสนอข้อมูลประชาธิปไตยสู่ผู้ฟังจะต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพการนำเสนอการณรงคัประชาธิปไตยผ่านสื่อของสถานีฯ ในรูปแบบและวิธีการนำเสนอข้อมูลผ่านรายการต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การผลิตสโปด บทความ สารคดีเพื่อรณรงคัสร้างความเข้าใจประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนไม่หลงหรือเข้าใจผิดในกระแสการเมืองของสื่อหรือผู้ไม่หวังดีต่อประเทศไทยและประชาชน ปลุกกระดมให้เกิดความเข้าใจผิดจนเกิดกระแสต่อต้านในสิ่งที่เป็นวิถีประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตยไทยปัจจุบัน

LIART

ดังนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ผู้ทำการศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรของสถานีฯ ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินรายการที่เกี่ยวกับการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาในการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านรายการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการศึกษาแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลรณรงค์ประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อลดวิกฤติความคิดประชาธิปไตยที่ไม่ถูกต้องตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเพื่อให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาได้เป็นสื่อที่สะท้อนมุมมองการรณรงค์ประชาธิปไตยที่ถูกต้องซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้ฟังรายการของสถานีฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยของกลุ่มงานผลิตรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ระยะเวลาการศึกษา 4 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน -- กันยายน 2553

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาอย่างมีคุณภาพ โดยการรณรงค์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การนำเสนอข้อมูลการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสปอต บทความ สารคดี หรือผ่านรายการที่ผู้ทำการศึกษารับผิดชอบให้มีเนื้อหาการรณรงค์ตามตัวชี้วัดของสถานีฯ ที่กำหนดให้มีรูปแบบการรณรงค์โดยการนำเสนอเนื้อหาที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นกลางทางการเมือง ซึ่งผู้ปฏิบัติต้องมีแนวทางที่มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ความรู้ด้านประชาธิปไตยเป็นอย่างดีและมีวิธีการนำเสนอที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน

LIRT

การรณรงค์ประชาธิปไตย หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นกลางอย่างต่อเนื่อง

สื่อวิทยุรัฐสภา หมายถึง สื่อของฝ่ายนิติบัญญัติที่มุ่งเผยแพร่และสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยผ่านการถ่ายทอดเสียงการประชุมรัฐสภา การประชุมและสัมมนาทางวิชาการของคณะกรรมการทั้งของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา รวมทั้งองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญและเผยแพร่ผ่านสปอต บทความ สารคดีและรายการต่างๆ ของสถานีฯ

วิธีการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วารสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานการรณรงค์ประชาธิปไตยที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา
4. เพื่อให้บุคลากรในกลุ่มงานผลิตรายการฯ ของสถานีฯ ได้มีความรู้ ความเข้าใจในการแนวทางการรณรงค์ประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น
5. การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบันส่งผลให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาได้รับความสนใจจากประชาชนผู้รับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาเพิ่มขึ้น

บทที่ 2

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา” นั้น ผู้ทำการศึกษาได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา ประกอบไปด้วย ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน, แนวคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพ และแนวคิดการสร้างประชาสัมพันธ์คือหัวใจของสื่อ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน

สภาพของการสื่อสารมวลชนในปัจจุบันที่มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับนั้น มีปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของการสื่อสารมวลชนที่นักสื่อสารมวลชนได้ศึกษาและหาเหตุผลหรือแนวความคิดมาอธิบายไว้หลายประการ ดังนั้นผู้ที่จะใช้ประโยชน์จากการสื่อสารมวลชน เพื่อการศึกษาจึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีหรือแนวความคิดประกอบด้วย อาทิแนวความคิดของนายสมควร กวียะ (2547 : 51) ได้ประมวลบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการเมืองไว้ดังนี้

1. การสื่อสารช่วยถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมืองโดยผ่านสื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อประเพณีหรือสื่อผสมเพื่อเป็นเครื่องมือการถ่ายทอดสารไปอย่างรวดเร็วและมีพลัง

2. การสื่อสารช่วยเผยแพร่ปลุกฝังความเชื่อทางการเมืองอาจกระทำได้โดยการสื่อสารประเภทจูงใจเช่นการโฆษณาประชาสัมพันธ์หรือการใช้การสื่อสารประเภทห้ามปรามหรือทำให้เกรงกลัวเช่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งก็มักจะมีการพูดให้เกรงกลัวเพื่อไม่ให้ไปลงคะแนนให้พรรคการเมืองอื่น การรณรงค์ให้ประชาชนมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น นอกจากนี้การปลุกฝังความเชื่อทางการเมืองยังหมายถึงความรวมถึงการปลุกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งมักจะอาศัยการสื่อสารในลักษณะเข้มข้นเช่นการสื่อสารแบบรณรงค์ การระดมพลังงานมวลชนและการศึกษามวลชน เป็นต้น

3. การสื่อสารช่วยในการพัฒนาด้านการเมืองโดยการพัฒนาการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนรวมทั้งการโน้มน้าวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองต่างๆซึ่งการสื่อสารทุกประเภทควรที่จะเข้ามาช่วยเหลือสังคมในการสร้างสรรค์บรรยากาศและความร่วมมืออย่างเต็มที่ทุกระดับ

การสื่อสารทางวิทยุกระจายเสียง

วัตถุประสงค์สำคัญของการสื่อสารทางวิทยุกระจายเสียงนอกจากเพื่อให้ความบันเทิง เสนอข่าวสารแล้วในการถ่ายทอดความรู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบันคือโลกไร้พรมแดน ฉะนั้นความรู้ที่ถ่ายทอดผ่านวิทยุกระจายเสียงทั้งการนำเสนอความรู้โดยตรงและโดยอ้อม อาทิ รายการวิทยุเพื่อการศึกษาของสถาบันการศึกษาดัง ๆ, รายการวิทยุของรัฐสภาที่เน้นในเรื่องการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจด้านประชาธิปไตยเป็นต้น ส่วนที่นำเสนอความรู้โดยอ้อม เช่น รายการบันเทิงที่มีสาระความรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้ฟังสอดแทรกอยู่ในรายการ เป็นต้น

2. แนวคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภานั้น ผู้ทำการศึกษานำแนวคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา ดังนี้

ความหมายของการเพิ่มประสิทธิภาพ

ดิน ปรัชญพฤทธิ และอิสระ สุวรรณบด (2514 : 77) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานใด ๆ ก็ตาม หน่วยงานจะต้องวางแผนเป้าหมายไว้อย่างแน่นอน พร้อมทั้งนั้นก็ควรวางแผนเปรียบไว้อย่างรัดกุม เพื่อให้สิ้นเปลืองเวลา ทรัพยากร การเงิน และบุคลากรให้น้อยที่สุด

ชูก กาญจนประการ (อ้างถึงใน เอกสิริ สิริพงษ์ทักษิณ, 2533 : 21) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า เป็นแนวความคิดหรือความมุ่งมาดปรารถนาในการบริหารงานในระบอบประชาธิปไตยในอันที่จะให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุดคุ้มค่ากับการที่ได้ใช้จ่ายภาษีอากรไปในการบริหารประเทศและจะต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน

กันตยา เพิ่มผล (2541 : 2) กล่าวว่าประสิทธิภาพ คือขนาดและความสามารถของความสำเร็จหรือบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของตนเองและองค์กร

เวมเบอร์ (อ้างถึงใน ประสิน โสภณบุญ, 2523 : 9) กล่าวถึงการทำงานที่มีประสิทธิภาพว่า ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีทักษะ โดยถ้าจะเน้นการส่งเสริมพัฒนาการแบ่งงานและการฝึกงานเฉพาะงาน จะช่วยให้เกิดการประหยัดทั้งด้านทรัพยากรและเวลาในการปฏิบัติงาน

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (อ้างถึงใน ชานินทร์ สุทธิคุณุช, 2543 : 9) กล่าวถึงประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหารคือ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคนิคที่สะดวกกว่าเดิม

LIRT

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความหมายของประสิทธิภาพคือ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและผลผลิตและผลลัพธ์ต้องเกิดประโยชน์สังคม รวมถึงได้รับความพึงพอใจจากผู้รับบริการ

3. แนวคิดการสร้างประชาธิปไตยคือหัวใจของสื่อ

โดยแบ่งหัวข้อการทำความเข้าใจในเชิงความคิดเกี่ยวกับรูปแบบของสังคมปัจจุบัน และอนาคต และบทบาทของสื่อที่เหมาะสมกับยุค 5 หัวข้อ คือ

- สังคมประชาธิปไตย แห่งศตวรรษที่ 21

เมื่อไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา นักอนาคตศาสตร์คนสำคัญของอเมริกาหลายคนได้ออกมาวาดภาพที่ชวนตื่นเต็นพาให้ชาวโลกเพื่อฝันกันไปว่า เทคโนโลยีการสื่อสารแห่งศตวรรษที่ 21 (ศตวรรษปัจจุบัน) ซึ่งมีระดับความก้าวหน้าสูงสุดในประวัติศาสตร์ จะนำพามนุษย์ไปสู่สังคมใหม่ที่สวยสดงดงาม โดยแดเนียล เบลล์ เจ้าของความคิดเรื่องสังคมยุคหลังอุตสาหกรรม ได้วางรากฐานความคิดของเขาในงานเขียนเรื่อง เดอะคัมมิง ออฟ เดอะ โพสดี อินคัสเทรียล โซไซตี้ ซึ่งต่อมาอัลวิน ทอฟเลอร์ และจอห์น เนสบิทท์ ได้ขยายความและยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจนเข้าใจง่ายในหนังสือเรื่อง เดอะ เซพท์ เวฟ และ เมกาเทรน จนเป็นหนังสือ จนเป็นหนังสือที่ได้รับการถ่ายทอดแนวความคิดที่อ่านใจอย่างขึง และนักวิทยาศาสตร์สังคมต่างก็ช่วยกันนิยามสังคมในศตวรรษที่ ๒๑ ของมนุษย์ด้วยชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่นสังคมความรู้ หรือสังคมที่มีความรู้เป็นพื้นฐาน สังคมข้อมูลข่าวสาร สังคมประชาธิปไตย สังคมเปิดในบริบทที่เน้นความสำคัญทางเศรษฐศาสตร์ ยังเรียกชื่อต่างกันไปอีกว่า สังคมเศรษฐกิจความรู้ หรือบางครั้งเรียกสั้น ๆ ว่าเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งสื่อความโดยกว้าง ๆ ว่าเศรษฐกิจในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งจะแตกต่างจากเศรษฐกิจแบบเดิมที่ผ่านมา

ชื่อเรียกแปลก ๆ ดังกล่าวข้างต้นกำลังเป็นที่สนใจเรียนรู้และทำความเข้าใจความหมายที่แท้จริงกันอย่างกว้างขวาง แม้การนิยามความหมายอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับจุดเน้นของการนำไปใช้ แต่นัยสำคัญที่เห็นตรงกันเมื่อก้าวถึงลักษณะพิเศษของสังคมอนาคตก็คือ บทบาทและความสำคัญของความรู้ซึ่งทุกฝ่ายยอมรับและตระหนักดีว่าความรู้จะเป็นปัจจัยตัวใหม่ที่ขาดไม่ได้สำหรับการพัฒนาของสังคม

สังคมความรู้นั้นเกิดจากการปฏิวัติเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เมื่อสังคมก้าวเข้าสู่ยุคของสังคมความรู้ ข้อมูลข่าวสารจะถูกผลิตออกมาจำนวนมากจนเป็นทรัพยากรที่ใช้ไม่รู้จักหมด ความรู้จะเป็นสินค้าสาธารณะ เป็นสมบัติของมนุษยชาติที่เปิดกว้างให้ทุกคนเข้าถึงได้ และเมื่อ

ทุกคนมีความรู้กว้างขวางก็จะบังเกิดความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการยกระดับพัฒนาสังคม กล้าที่จะตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนต่อไป

คาร์ล พอปเพอร์ เลือกที่จะเรียกสังคมแห่งอนาคตว่า “สังคมเปิด” และประเมินคุณค่าของสังคมเปิดไว้เป็นอย่างสูง โดยมีความเห็นว่าอารยธรรมสมัยใหม่ของมนุษย์เริ่มขึ้นเมื่อสังคมเปิด (สังคมที่บุคคลสามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง) เนื่องด้วยในสังคมเปิดบุคคลสามารถมีความตื่นตัว และรับผิดชอบกับส่วนรวม ซึ่งเป็นผลพวงของการที่ทุกคนเรียนรู้ การรู้จักการใช้ดุลยพินิจ วิเคราะห์ วิจัยปัญหา รู้จักตัดสินใจบนพื้นฐานของการอภิปรายหาเหตุผลจนเกิดเป็นวิจรรณญาณของตนเอง สังคมเปิดกว้างจึงเป็นสังคมที่ปลดปล่อยพลังความคิดเชิงวิพากษ์ของมนุษย์ให้เป็นอิสระเป็นสังคมที่ผู้คนใช้ทั้งเสรีภาพและความมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นวิจารณ์อย่างเต็มที่

แต่ปัจจุบันเมื่อเรามาขึ้นอยู่กับจุดที่โลกกำลังจะเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สหัสวรรษใหม่ ความเชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีจะทำให้ความฝันอันสูงสุดของเราเป็นจริงกลับลดน้อยถอยลงไปจนกลายเป็นความไม่มั่นใจเกิดขึ้นแทนอุปสรรคสำคัญที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ซึ่งเพียงเมื่อไม่นานมานี้เคยเป็นความหวังเต็มเปี่ยมของมนุษย์ก็คือ แทนที่จะเป็นสมบัติของสาธารณะ ข้อมูลข่าวสารและความรู้กลับถูกแปรให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนเพื่อหากำไรแทน ทั้งที่ข้อมูลข่าวสารและความรู้เป็นสมบัติร่วมที่มนุษย์คิดถึงปัจจุบันและทุกเผ่าพันธุ์ได้ช่วยกันสร้างขึ้น เมื่อถูกทำให้เป็นกรรมสิทธิ์เอกชนเพื่อหากำไรก็เท่ากับเป็นการผูกขาดข้อมูลความรู้นั้นและเป็นเงื่อนไขให้คนที่ครอบครองความรู้ ความสามารถก้าวขึ้นมาควบคุมสังคม โดยเมื่อความรู้ถูกผูกขาด ประชาธิปไตยของสังคมก็จะถูกทำลาย ด้วยเหตุนี้จึงสามารถสรุปได้ว่า สุขภาพประชาธิปไตยโยงใยกับสุขภาพของระบบสื่อมวลชนมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะพลวัตของประชาธิปไตยสัมพันธ์อย่างสนิทแน่นกับกิจกรรมทางด้านการสื่อสารและการสื่อสารของสังคมนับวันเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นในปริภูมิของสื่อมวลชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์ซึ่งครองตำแหน่งสำคัญในระบบการเมืองของสังคมยุคใหม่ ดังนั้นความหวังใยต่อประชาธิปไตยจึงแยกไม่ออกจากความหวังใยที่สังคมพึงมีต่อสื่อโทรทัศน์

บทบาทของสื่อในสังคมประชาธิปไตย

สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญเช่นนี้ จึงถูกคาดหวังให้ต้องทำหน้าที่เพื่อรับใช้ความต้องการของสังคมยุคใหม่ ดังนั้นจึงมีการแบ่งแยกศักยภาพของสื่อมวลชนในการรับใช้ปัจเจกและสังคมเป็น 2 ระดับคือ

LIRT

ระดับปัจเจก โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นห่วงโซ่ที่โยงใยปัจเจกให้เชื่อมติดกับสังคมภายนอก เป็นช่องทางให้ปัจเจกติดต่อสื่อสารกับเพื่อนมนุษย์ได้ ช่วยให้สมาชิกในสังคมได้สัมผัสสัมพันธ์กัน โดยหากสื่อมวลชนทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ ปัจเจกก็จะเกิดความรู้สึกเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีความสมานฉันท์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับคนอื่น ในทางกลับกันซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา สื่อมวลชนสามารถปฏิบัติหน้าที่ในทางที่สร้างความรู้สึกโดดเดี่ยว ก่อให้เกิดความรู้สึกหวาดกลัวสังคมให้กับปัจเจกได้เช่นกัน นอกจากนี้ในฐานะที่สื่อมวลชนเป็นผู้ใช้สื่อในการสร้างวาทกรรมทางสังคมทุกวันเวลา สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลอย่างสูงในการปลุกเร้าและก่อกระแสความรู้สึกต่าง ๆ ให้กับคนในสังคม และสื่อนั้นมีประสิทธิภาพอย่างยิ่งในการกระตุ้นความรู้สึกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความเกลียด ความเครียด ความคลั่งไคล้ ผ่านเนื้อหาที่สื่อนำเสนอด้วยข้อมูลที่ถูกและผิด โดยสื่อมวลชนกำลังสร้างค่านิยมปลูกฝังความเชื่อและทัศนคติต่อโลกและต่อชีวิตให้กับคนในสังคม

ระดับการเมือง บทบาทที่เป็นใจกลางของสื่อมวลชนคือการสร้างประชาธิปไตยให้กับสังคมที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติเริ่มขึ้นพร้อมกับสิ่งที่เรียกว่า พื้นที่สาธารณะ ซึ่งหมายถึงสถานที่หรือเวทีที่ประชาชนมาพบกันเพื่ออภิปรายโต้เถียงปัญหาต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อชุมชนที่พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ในการอภิปรายโต้เถียงปัญหากันนั้นข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะถูกนำมาแลกเปลี่ยนกันทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและนำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของสาธารณชนในอันดับต่อไป

ความคิดเรื่อง “พื้นที่สาธารณะ” ในสังคมประชาธิปไตยยุคใหม่จะยังมีความสนใจว่าในอดีตที่ผ่านมา เนื่องด้วยสังคมประชาธิปไตยต้องการพลเมืองที่มีความรอบรู้สามารถตัดสินใจทางการเมืองได้ด้วยตัวเอง แต่ในสังคมขนาดใหญ่และมีลักษณะซับซ้อนเช่นปัจจุบัน การที่พลเมืองทุกคนจะมีส่วนร่วมและตัดสินใจในกิจการทุกเรื่องด้วยตัวเองเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงจำเป็นต้องกระทำผ่านตัวแทนหรือที่เรียกว่า ผู้แทนที่ประชาชนเลือกขึ้นมาทำหน้าที่ทางการเมืองแทนพวกเขา จึงกล่าวได้ว่า การเลือกผู้แทนแบบประชาธิปไตยในยุคใหม่ เป็นวิธีการที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองอ่อนแอลง ดังนั้น เพื่อให้ระบอบตัวแทนดังกล่าวก่อผลเสียต่อกระบวนการประชาธิปไตยน้อยที่สุด สื่อมวลชนจึงมีหน้าที่ต้องเปิดพื้นที่สาธารณะ ใช้พื้นที่สาธารณะเป็นช่องทางให้พลเมืองได้รับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ความเป็นไปทางการเมืองทุกอย่างเป็นอย่างดี จากนั้นพลเมืองจึงจะสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปอภิปรายโต้แย้ง ชั่งน้ำหนัก ตัดสินใจ และลงมือกระทำการทางการเมืองต่อตามวิจรรณญาณที่เห็นเหมาะสม

จะเห็นได้ว่าสื่อไม่ใช่เครื่องมือแต่อย่างเดียวของพื้นที่สาธารณะ ห้องสมุด โรงเรียน วัด สหภาพแรงงาน ก็เป็นตัวอย่างของสถาบันที่เป็นพื้นที่สาธารณะที่พลเมืองสามารถมาพบกันและ แลกเปลี่ยนความเห็นกันในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสังคมและผลประโยชน์ของสาธารณะ อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนยังคงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการเป็นตัวกลางที่จะกระตุ้นให้สาธารณชน เข้าร่วมกับกระบวนการทางการเมือง นอกจากนี้สื่อที่เปิดพื้นที่กว้างขวางให้กับสาธารณะยังเป็น ปัจจัยชี้ขาดความมั่นคงยั่งยืนของประชาธิปไตยที่สื่อสร้างให้กับสังคมด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าขาดพื้นที่สาธารณะในหน้าสื่อ สื่อทำหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ ประชาชนผู้รับสารก็จะเกิดความ ไร้เดียงสาเย็นชาต่อข่าวสารที่ได้รับ ต่างคนต่างหาทางออกให้กับตัวเอง เมื่อนั้นก็จะเปิดทางให้มี ผู้อุปโลกน์ตัวเองขึ้นมาเป็นผู้นำมวลชนและแย่งยึดอำนาจการตัดสินใจของสังคมไป

“พื้นที่สาธารณะ” ต้องการสื่อที่เป็นอิสระ

สื่อมวลชนกับกระบวนการประชาธิปไตย กำลังเป็นเรื่องที่ได้รับความเอาใจใส่ในวงกว้าง มีนักคิดเสนอแนวทางไว้มากมาย ทั้งในส่วนที่แตกต่างและส่วนที่อนุเคราะห์ให้แก่กันและกัน โดยผู้ที่นำขบข่งคือฮาเบอร์มาส เป็นผู้จุดประกายเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับประชาธิปไตย ตามทัศนะของเขา พื้นที่สาธารณะจะเกิดประสิทธิผลต่อประชาธิปไตยมากที่สุดจะต้องเป็นอิสระ จากอิทธิพลการเมืองและอิทธิพลทางเศรษฐกิจที่ครอบงำสังคมอยู่ ในทางปฏิบัติอิสรภาพของสื่อ อันเป็นอุดมคติเช่นนั้นหาได้ยากอาจมีได้บ้างเป็นบางครั้ง แต่ก็รักษาให้ดำรงอยู่อย่างยาวนานไม่ได้ อย่างไรก็ตามสำหรับ

ฮาเบอร์มาสแล้วยังคงเรียกร้องให้ผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะทางการสื่อสาร ต้องพยายามเต็มที่เพื่อทำให้พื้นที่สาธารณะของสื่อเดินไปให้ถึงอิสรภาพอันเป็นเป้าหมายสุดท้าย นั้นให้ได้ โดยมีตัวอย่างที่พออนุโลมให้เป็นไปตามแนวทางของเขาได้บางประเทศในโลก โดยประเทศเหล่านี้ตระหนักถึงภัยคุกคามของอำนาจการเมืองที่มีต่อสื่อ โดยเฉพาะในช่วงระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ ช่วงนั้นมีผู้คิดออกแบบเป็นพิเศษให้มืองค์กรกระจายเสียงที่อยู่ ไกลจากการดูแลของภาครัฐเป็นองค์กรอิสระที่ให้บริการแก่สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรไม่ได้ ดำเนินการในเชิงพาณิชย์ จึงปลอดอิทธิพลของการค้าด้วย โดยรัฐได้ออกกฎหมายให้องค์กรสื่อ แห่งนี้ต้องปฏิบัติพันธกิจเพื่อบริการแก่สังคมและมีความเป็นกลางทางการเมือง ตัวอย่างองค์กร ดังกล่าวได้แก่ BBC ของอังกฤษ NHK ของญี่ปุ่น ซึ่งต่างก็มีความเป็นอิสระจากการเมืองในยุคนั้น และการค้าตามเกณฑ์ของฮาเบอร์มาสในระดับที่แตกต่างกัน BBC และ NHK มีความเป็นอิสระ ค่อนข้างสูงจึงสามารถทำงานอย่างเป็น “วัดลูวิสัย” ได้ในระดับที่นับว่าดีกว่าคนอื่น

LIRT

อย่างไรก็ตามความเป็นอิสระหรืออธิปไตยของสื่อ แม้แต่องค์กรเพื่อสาธารณะที่ได้รับการออกแบบมาเป็นพิเศษก็ตาม ก็ยังมีข้อจำกัดภายในตัวเองอยู่มาก เนื่องด้วยองค์กรเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติ หากแต่ต้องมีผู้สร้างขึ้นและถือกำเนิดขึ้นจากการเมืองและจากกฎหมายที่นักการเมืองเป็นผู้ตราขึ้น ในประเทศอังกฤษรัฐบาลได้ตรากฎหมายพิเศษเรียกว่า ROYAL CHARTER เป็นพระราชบัญญัติจัดตั้ง BBC และในญี่ปุ่นก็มีกฎหมายที่ให้กำเนิดแก่ NHK เท่านั้น ก็เพียงพอที่จะถูกตั้งคำถามถึงอิสรภาพที่เป็นจริงของสถาบันสื่อเหล่านี้ โดยไม่ต้องพูดถึงการดำเนินงานซึ่งเปิดช่องให้การเมืองเข้าแทรกแซงได้หลากหลายทาง

โดยสรุปนักสื่อสารมวลชนอย่างเซอร์แมนและแมคเชสเนียซ์ จึงยืนยันว่า พื้นที่สาธารณะจะคำจูนประชาธิปไตยให้เจริญเติบโตได้ สื่อต้องสามารถแสดงทัศนะทางการเมืองออกมาได้โดยไม่มีข้อจำกัด และรัฐต้องมีหน้าที่ต้องคุ้มครองทุกรูปแบบเท่าที่จำเป็นให้กับสื่อที่ทำงานให้กับพื้นที่สาธารณะเพื่อถ่วงดุลไม่ให้เศรษฐกิจและการเมืองที่ทรงอิทธิพลเข้ายึดพื้นที่ของสื่อที่เป็นตัวแทนของประชาชนฝ่ายที่เสียเปรียบและด้อยอำนาจในสังคม

การทำหน้าที่สื่อเพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย

สื่อต้องทำหน้าที่เป็นตลาดเสรีทางความคิดโดยเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงได้ ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันจะต้องนำมาตีแผ่ผ่านสื่อโดยประกันให้ทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้ใช้สื่อเป็นเวทีในการแสดงจุดยืนและทัศนะความเห็นให้ปรากฏแก่สาธารณะ โดยในสังคมประชาธิปไตยหรือสังคมเปิดต้องทำหน้าที่เป็นเวทีของการต่อสู้ทางความคิดและเป็นสื่อกลางนำเสนอผู้ชมให้เห็นความแตกต่างของนานาทัศนะอย่างกว้างขวาง

สะท้อนภาพของสังคมอย่างเที่ยงตรงปราศจากอคติ

สื่อโทรทัศน์หรือวิทยุปัจจุบันมีศักยภาพที่จะพาผู้ชมหรือฟังไปสัมผัสความเป็นจริงแห่งชีวิตของสังคมร่วมสมัยในโลกกว้าง ด้วยการนำเสนอรายการที่แสดงให้เห็นถึงทัศนวิสัยอันหลากหลายเพื่อเติมเต็มความรู้ให้กับผู้บริโภคนสื่อ ด้วยศักยภาพดังกล่าวสื่อจึงต้องสนใจและให้ความสำคัญกับการนำเสนอเรื่องราวที่มีคุณค่าต่อผู้ชมด้วยความรับผิดชอบ ประสานการร่วมที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ไม่ว่าจะเกิดขึ้น ณ ที่ใด อาทิการเคลื่อนไหวของพลังสังคมในที่ต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการ การประชุมระหว่างประเทศที่อาจมีผลต่อชีวิตของมนุษย์และเป็นประโยชน์ของประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่สื่อจะต้องหมั่นหาข้อมูลมานำเสนอ เนื่องด้วยโดยการเปิดโอกาสให้ได้รับรู้สิ่งเหล่านี้ จึงจะช่วยให้ผู้บริโภคนสื่อมองเห็นตัวเองโดยสัมพันธ์กับสังคม ช่วยให้เข้าใจตัวเองและเข้าใจโลกพร้อมกันไปด้วย **ดังนั้น สื่อที่มีบทบาทคำจูนประชาธิปไตยจึงต้องนำเสนอภาพของ**

สังคมร่วมสมัยตามความเป็นจริงอย่างเที่ยงตรง เพื่อให้ผู้บริโภครู้ได้เห็นวิถีชีวิตที่แตกต่างและรู้จักวัฒนธรรมอื่นๆ ในโลกอย่างถูกต้องและปราศจากอคติ

สื่อเป็นผู้เฝ้าระวังภัยให้แก่สังคม

ในสังคมประชาธิปไตยหน้าที่หนึ่งของสื่อมวลชนที่มีคุณค่าอย่างสูงคือการเป็นสุนัขเฝ้ายาม (watchdog) ที่คอยเฝ้าดูความผิดปกติที่จะเกิดขึ้นกับบ้านเมืองและส่งสัญญาณเตือนภัยให้ประชาชน ผู้ที่จะทำหน้าที่นี้ได้ต้องเป็นสื่อที่เป็นอิสระปลอดจากอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองโดยหน้าที่ของสื่อในสังคมประชาธิปไตยจะต้องเป็นที่คาดหวังของสังคม โดยต้องทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและถูกต้องแก่ประชาชน ต้องเป็นกระบอกสะท้อนแฉความคิดเห็นทางสังคมที่แตกต่างหลากหลายอย่างปราศจากอคติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งระบอบประชาธิปไตยจะทำให้หน้าที่ได้สมบูรณ์สื่อมวลชนต้องมีความเป็นอิสระ เป็นหลักประกันว่าการทำหน้าที่ของสื่อต้องปลอดจากข้อผูกมัดด้วยผลประโยชน์ทางการเมืองและธุรกิจ

ผู้รับสารในฐานะพลเมือง

สังคมประชาธิปไตยต้องการสื่อที่ถือผู้รับสารเป็นพลเมืองไม่ใช่ ผู้บริโภค หรือ ลูกค้าอย่างเด็ดขาด สื่อจะต้องปฏิบัติต่อผู้รับสารในฐานะเป็นพลเมืองคนหนึ่งของประเทศ กล่าวอย่างเป็นรูปธรรมก็คือ เราดูโทรทัศน์และฟังวิทยุไม่ใช่เพียงเพื่อบริโภคหรือลูกค้าอย่างเด็ดขาด สื่อจะต้องปฏิบัติต่อผู้รับสารในฐานะเป็นพลเมืองคนหนึ่งของประเทศ โดยกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมก็คือเราดูโทรทัศน์และฟังวิทยุไม่ใช่เพียงเพื่อบริโภคหรือเสพอะไรก็ตามที่สื่อ ป้อนข้อมูลให้เรา ผู้รับสารในอนาคตจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ในฐานะพลเมืองคนหนึ่งของประเทศ การรับสารสื่อมวลชนเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ไม่ต่างจากสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองอื่น ๆ ที่พลเมืองคนหนึ่งพึงปฏิบัติต่อประเทศชาติ

สื่อที่จะปฏิบัติต่อผู้รับสารในฐานะเป็นพลเมืองมีแค่สื่อที่ปลอดจากแรงกดดันทางธุรกิจเท่านั้นที่จำทำได้ เนื่องด้วยความเป็นพลเมืองมีนัยสำคัญทางสังคมหลายประการ ดังที่เกรแฮมซีให้เห็นนัยที่แตกต่างกัน 3 ด้านคือ

- พลเมืองมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามกฎหมาย โดยสิทธิตามกฎหมายของประชาชนต้องเน้นให้เห็นสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสำคัญเกี่ยวกับสังคมที่เราเป็นสมาชิกอยู่เป็นพิเศษ กล่าวคือพลเมืองมีสิทธิที่จะได้รับรู้เรื่องพื้นฐานต่าง ๆ ของสังคมโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เช่น รู้การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเราสามารถติดตามการทำงานของผู้แทนราษฎรที่เราเลือกเข้าไปในสภา สิทธิในการเรียกร้องให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปิดเผยข้อมูลที่ประชาชนเคลือบแคลงสงสัย (ประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร

พ.ศ. 2540 เป็นครั้งแรก เพื่อให้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการแก่ประชาชน มีสิทธิที่จะได้รับความรู้และการชี้แจงเพื่อความเข้าใจในสิทธิของตนและใช้สิทธิตามกฎหมายของ เราอย่างถูกต้อง เป็นต้น **จากจุดดังกล่าวจะเห็นได้ชัดว่า หากสื่อทั้งหมดตกอยู่ภายใต้ระบบตลาดและ ไม่มีนโยบายสาธารณะที่เหมาะสมคอยดูแลตรวจสอบสิทธิของพลเมืองในด้านข้อมูลข่าวสาร จะไม่ได้รับการเคารพเพราะสื่อเพื่อการค้าจะไม่สนใจทำข่าวเหตุการณ์บ้านเมืองอย่างลึกซึ้ง จำนำ เสนอแต่ข่าวที่ให้อรรถประโยชน์ ใช้จ่ายต้นทุนการผลิตต่ำและด้อยคุณภาพ**

- พลเมืองคือสมาชิกคนหนึ่งของคนหมู่มาก อุดมการณ์ของเราหรือความรู้สึกแห่งตัวตนของ เรามาจากการมองดูตัวเองโดยเชื่อมโยงกับสังคม จากนั้นจึงเรียนรู้ที่จะกำหนดตำแหน่งของตัวเอง ในสังคมที่ตนมีชีวิตอยู่และวางบทบาทของตัวเองในสังคมได้ถูกต้อง ใครมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนผู้นั้นก็รู้สึกถึงคุณค่าภายในตนเอง ตรงข้ามกับความรู้สึกแปลกแยกหากเกิดขึ้นกับใคร ย่อมหมายความว่าผู้นั้น ได้สูญเสียบางส่วนของตัวตนแห่งความเป็นตัวของตัวเองไป จึงยืนยันได้ว่า “ความเป็นพลเมืองต้องคิดถึงธรรมชาติของการเป็นสมาชิกและการมีส่วนร่วมทางการเมือง” เพราะเป็นกระบวนการที่ตัดสินระหว่างการถูกสังคมปฏิเสธหรือสังคมให้การยอมรับ

- พลเมืองต้องการพลังวิพากษ์ที่เป็นอิสระ โดยในฐานะพลเมืองเราย่อมมีทัศนคติความเห็น ต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมมากมาย ไม่จำกัดอยู่แต่เรื่องการเมืองการอยู่ ซื่อมาขายไปซึ่งเป็นกิจกรรม ในชีวิตประจำวันเท่านั้น พลเมืองต้องการเสรีภาพที่จะวิพากษ์วิจารณ์ อธิบายจุดยืนและความเข้าใจ ของตนเองต่อทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประ โยชน์สุขของส่วนรวม นี่คือนิยามสำหรับผู้รับสารในฐานะ พลเมือง ซึ่งแตกต่างจากผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคเพราะผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคมีความหมาย กับแคบ เสรีภาพถูกจำกัดอยู่ในปริมาตรทางเศรษฐกิจเท่านั้น ใครมีอำนาจในการซื้อเขาก็มี เสรีภาพมากและได้รับการจัดสรรผลประโยชน์จากสื่อในระบบตลาดตามกำลังซื้อ ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้รับสารกับผู้ประกอบการกระจายเสียงที่ดำเนินงานตามกลไกตลาด ผู้รับสารจึงเป็นได้แต่ เพียงผู้บริโภคหรือลูกค้าตามหลักเศรษฐศาสตร์ระบบทุนนิยมเท่านั้น

ทิม คอคคอน กล่าวถึงสังคมเปิดหรือสังคมประชาธิปไตยเป็นสังคมที่ “ปลดปล่อยพลัง วิพากษ์ของปัจเจกให้เป็นอิสระ” ดังนั้นในการสร้างเงื่อนไขสำหรับสังคมประชาธิปไตยให้มีความ เข้มแข็งอย่างน้อยที่สุดโครงสร้างของสื่อมวลชนต้องเอื้อให้พลเมืองสามารถเข้าถึงความรู้และข้อมูล ข่าวสารได้อย่างเสรีเพื่อให้ทุกคนเกิดความรับรู้ร่วมกันและสามารถใช้พลังวิพากษ์วิจารณ์อย่างเป็น อิสระ เพราะโดยธรรมชาติแล้วพลังวิพากษ์วิจารณ์จะเกิดได้ บุคคลต้องมีข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเป็น มาตรฐานประกอบการพิจารณาเสียก่อน และเมื่อพิจารณาแล้วในขั้นของการตัดสินใจก็ต้องสามารถ กระทำได้บนพื้นฐานของทางเลือกที่มีให้เลือกมากกว่าหนึ่ง ดังนั้นการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง

จะมีความหมายจึงต้องการมุมมองจากหลายทิศทาง ในสังคมประชาธิปไตยทัศนคติความเห็นที่แตกต่างหลากหลายจึงต้องการการปกป้องอย่างเด็ดเดี่ยว

และที่สำคัญที่สุดหลักการพื้นฐานที่จำเป็นที่สุดเพื่อให้การอภิปรายทางการเมืองมีชีวิตชีวาและเกิดทัศนคติที่หลากหลายคือให้ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและให้คุณค่ากับความเห็นของทุกคน และคู่กันมากับหลักการนี้ก็คือทุกคนมีสิทธิที่จะตอบโต้เพราะในการตอบโต้ นั้นทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะตระหนักได้โดยรวดเร็วว่าเกิดทัศนคติที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่ง หลักการต่อมาจึงเป็นเรื่องที่ว่าทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาทัศนคติที่สอง ที่สาม หรือมากกว่านั้นเพื่อการอภิปรายจะได้มองเห็นปัญหาจากทุกด้าน ซึ่งหลักการทั้งสามคือ ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นมีสิทธิในการตอบโต้และมีสิทธิแสวงหาทัศนคติที่แตกต่างกันได้มากกว่าหนึ่งจึงเป็นหลักการที่ต้องได้รับการเคารพ โดยในประเทศไทยประชาธิปไตยบางประเทศ แม้สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญแต่สังคมจะบังเกิดความโกรธแค้นอย่างรุนแรงหากผลประโยชน์ทางการเมืองหรือผลประโยชน์ทางธุรกิจพยายามที่จะละเมิดสิทธิของพลเมืองดังกล่าว

โดยสรุปทฤษฎีและแนวคิดในการศึกษาเบื้องต้นจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภามากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

สภาพการดำเนินงานด้านการณรงค์ประชาธิปไตย ผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

อำนาจหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะสื่อหลักของฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนี้

1. ดำเนินการเรื่องการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สาระความรู้ ความเข้าใจด้านการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการทำงานด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน
2. ดำเนินการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา การสัมมนาและการประชุมเชิงวิชาการของคณะกรรมการและการสัมมนาคณะต่าง ๆ
3. วิเคราะห์และประเมินผลการรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาเพื่อนำมาปรับปรุงรายการต่าง ๆ ของสถานี ฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ตรวจสอบรายการและดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงและประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

โดยตามโครงสร้างการบริหารของสถานี ฯ มีกลุ่มงานทั้งสิ้น 5 กลุ่มงานคือ กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง กลุ่มงานข่าวและประเมินผล และกลุ่มงานเทคนิค โดยผู้ทำการศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

- ผลิตรายการเพื่อเผยแพร่สาระ ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการด้านนิติบัญญัติและกิจกรรมของรัฐสภา สมาชิกรัฐสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมในการรณรงค์ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน

- ผลิตรายการเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของรัฐสภา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน

- ดำเนินรายการก่อนการถ่ายทอดเสียงการประชุมรัฐสภา รวมทั้งฟังและสรุปผลการประชุม ถ่ายทอดเสียงการประชุมและสัมมนาทางวิชาการของ คณะกรรมาธิการทั้งของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทั้งในและนอกสถานที่ทั่วประเทศ
- วิเคราะห์และประเมินการรับฟังรายการของสถานี ฯ เพื่อนำมาปรับปรุงรายการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ศึกษาวิเคราะห์หรือจัดให้มีการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบรายการของสถานี ฯ ให้มีความน่าสนใจติดตามรับฟัง

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวของกลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ได้แบ่งลักษณะงานในตำแหน่งงานตามลักษณะดังนี้

งานผลิตและดำเนินรายการ

สถานี ฯ มีเจ้าหน้าที่ของสถานี ฯ ดำเนินรายการทั้งรายการบันทึกเทป และรายการสด ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่ของผังรายการ จะเน้นการดำเนินรายการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการปลูกจิตสำนึกในการส่งเสริมประชาธิปไตยในการเมืองระบอบประชาธิปไตยให้ผู้รับฟังรายการของสถานี ฯ ได้ทราบและเข้าใจเพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศในการส่งเสริมประชาธิปไตยอีกทางหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากตารางรายละเอียดรายการของสถานี ฯ ดังนี้

รายละเอียดรายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา
ตั้งแต่วันที่ 05.00 - 22.00 นาฬิกา

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการประเภทเผยแพร่ ความรู้ทางศาสนา วันจันทร์ – วันอาทิตย์ (05.00 – 06.00 น.)	นำเสนอเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนในศาสนาต่าง ๆ ทั้งศาสนาพุทธ,ศาสนาคริสต์ และ ศาสนาอิสลาม เพื่อปลูกฝังการปฏิบัติตนให้เป็น คนดีในสังคม และส่งเสริมด้านประชาธิปไตยโดยผู้ดำเนินการ ร่วมสนทนากับพระภิกษุ หรือ นักวิชาการศาสนา	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียง
รายการจากองค์กรต่างๆ วันจันทร์ – วันศุกร์ (06.00 - 06.30 น.) วันพุธ (12.00 – 13.00 น.)	เผยแพร่กิจกรรมการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เห็นความสำคัญและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนโดยเจ้าหน้าที่สถานีฯ และนักวิชาการขององค์กรต่าง ๆ ร่วมดำเนินรายการ (ปัจจุบันมีองค์กรต่างๆ จัดทำรายการ 6 องค์กร ได้แก่ สำนักงานศาล รธน., กกต., กรรมการสิทธิฯ, ปปช., สตง. และผู้ตรวจการแผ่นดินฯ)	นันทพรชัย-ยุลลิต, ศสพล
รายการเก็บข่าวเล่าขาม วันจันทร์ – วันศุกร์ (06.30 - 07.00 น.)	ประมวลและวิเคราะห์ข่าวที่น่าสนใจในรอบวันทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นข่าวที่เกี่ยวข้องกับระบอบงานรัฐสภา	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียง
รายการการเมืองเรื่องของ ประชาชน วันจันทร์ - วันศุกร์ (07.30 – 09.00 น.), (11.00 – 12.00 น.), (13.00 - 14.00 น.)	นำเสนอเรื่องราวประเด็นความเคลื่อนไหวทางด้านการเมืองเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ในสถานการณ์ปัจจุบันที่อยู่ในความสนใจและมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนรวม โดยผู้ดำเนินรายการเรียนเชิญ สมาชิกฯ, กรรมการฯ ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมสนทนาให้ความรู้และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหตามบทบาทหน้าที่ภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียง
รายการมองรัฐสภา วันจันทร์ – วันพฤหัสบดี (09.00 - 10.00 น.)	นำเสนอประเด็นปัญหาทางการเมืองที่กำลังเกิดขึ้นและเป็นที่น่าสนใจของสังคม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมสนทนา โดยถ่ายทอดจาก NRT และ/หรือโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม ช่อง NRT ๑๕ (เครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์)	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุฯ และกลุ่มงานผลิต รายการโทรทัศน์

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการรัฐสภาของประชาชน ทุกวันศุกร์ (09.00-10.00 น.)	นำเสนอประเด็นทางกฎหมาย พระราชบัญญัติ ตาม-ตอบปัญหาทางการเมือง รวมทั้งประเด็นทางการเมืองต่างๆที่น่าสนใจ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมสนทนา โดยถ่ายทอดจาก NBT และ/หรือ โทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม ช่อง NBT ๑๕ (เครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์)	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุฯ และกลุ่มงานผลิต รายการ โทรทัศน์
รายการสภาผู้ประชาชน วันจันทร์ - วันศุกร์ (10.00- 11.00 น.)	นำเสนอสาระความรู้ที่ใกล้ตัวประชาชน, นำคำพิพากษาของศาลต่างๆที่สามารถเปิดเผยได้และจำเป็นต่อประชาชนที่ควรรับรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ และนำเสนอเกร็ดความรู้ทางการเมืองและเหตุการณ์สำคัญๆ	อานันท์, พิไลภา
รายการเพลงยามเที่ยง วันจันทร์,วันอังคาร,วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ (12.00-13.00 น.)	นำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันที่น่าสนใจ ข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของรัฐสภาฉบับเพลงเก่าๆที่หายากซึ่งเป็นต้นฉบับเพลงดังในอดีต	ทนงศักดิ์, ภัทรพร
รายการสภาชาวบ้าน วันจันทร์ - วันศุกร์ (14.00 - 15.00 น.) รายการท้องถิ่นบ้านเรา วันเสาร์ - วันอาทิตย์ (13.00 - 15.00 น.) *รายการเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	นำเสนอความคืบหน้าเกี่ยวกับกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับการพัฒนาท้องถิ่น โดยผู้ดำเนินรายการเรียนเชิญนักวิชาการร่วมสนทนา	ศศพล, นิศลา
รายการเกาะติดวุฒิสภา วันจันทร์ - วันศุกร์ (15.00 - 16.00 น.)	เผยแพร่กิจกรรมและข่าวสารการดำเนินงานภายในวุฒิสภา	จนท. สำนัก ประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา
รายการเสียงจากสภา วันจันทร์ - วันศุกร์ (16.00 - 17.00 น.)	สนทนาเรื่องราวการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และกระแสความคิดเห็นของประชาชนตามสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีนักวิชาการ หมุนเวียนสลับเปลี่ยนมาร่วมรายการ	ศศพล

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการห้องข่าว ห้าโมงเย็น วันจันทร์ - วันศุกร์ (17.00 - 17.30 น.)	ประมวลข่าวที่ได้นำเสนอออกอากาศทางสถานีฯ ในแต่ละวัน รวมถึงข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นในรัฐสภาและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มงานข่าว และประเมินผล
รายการเต็มสติเต็มรัก วันจันทร์ - วันศุกร์ (17.30 - 18.00 น.)	เป็นรายการสนทนาสลับเพลง เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในครอบครัว และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิของเด็กและเยาวชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	พัลลภา
รายการคุยกับวิปรัฐบาล วันจันทร์ (18.00 - 19.00 น.)	นำเสนอผลความคืบหน้าจากที่ประชุมวิปรัฐบาลในแต่ละสัปดาห์ โดยผู้แทนจากคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล	สุพัตรา, ส.ส.หรือผู้แทนวิปฯ
รายการคุยกับ วิปฝ่ายค้าน วันอังคาร (18.00 - 19.00 น.)	นำเสนอผลความคืบหน้าจากที่ประชุมวิปฝ่ายค้านในแต่ละสัปดาห์ โดยผู้แทนจากคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน	ศศพล, ส.ส.หรือผู้แทนวิปฯ
รายการรัฐธรรมนูญ กับชีวิต วันพุธ (18.00 - 18.30 น.)	เผยแพร่เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยเรียนเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องร่วมรายการ อาทิ อติศ สสร. ปี ๕๐ มาร่วมสนทนา	ณัฐทิพย์
รายการรอบรู้ กฎหมายไทย วันพฤหัสบดี - วันศุกร์ (18.00 - 18.30 น.)	นำเสนอสาระความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ความสำคัญของกฎหมายฉบับต่าง ๆ หลักการและเหตุการณ์การตรากฎหมายตามกระบวนการนิติบัญญัติ โดยผู้ดำเนินรายการเรียนเชิญนักวิชาการ และนิติกรจากสำนักกฎหมายของรัฐสภา	ณัฐทิพย์ และนิติกร สำนักกฎหมาย
รายการนานาสาระ วันพุธ - วันศุกร์ (18.30 - 19.00 น.) วันเสาร์ - วันอาทิตย์ (15.00 - 15.30 น.)	นำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาทิ ข่าวประกวดราคา จัดซื้อจัดจ้าง ฯลฯ และข่าวประชาสัมพันธ์จากองค์กรภายนอกที่ขอความร่วมมือมายังสถานีวิทยุรัฐสภา รวมทั้งสาระและบทความดีๆ ที่ควรนำมาเสนอ	พงณา, สายวสันต์

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการภาษาพาสาร์ วันจันทร์ (19.30 – 20.00 น.)	มุ่งเน้นการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมแบบไทย ๆ โดยผู้ดำเนินรายการเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย ผู้แต่งวรรณกรรมและบุคคลที่ได้รับการยกย่องทางบทกวีมาให้ความรู้และร่วมสนทนาในรายการ	นวยร
รายการข่าวสารจากสำนัก ประชาสัมพันธ์ วันอังคาร – วันศุกร์ (19.30 – 20.00 น.)	เผยแพร่กิจกรรมและข่าวสารการดำเนินงานภายในสภาผู้แทนราษฎร	จนท.สำนัก ประชาสัมพันธ์
รายการมุ่งสู่ประชาธิปไตย ไปกับสถาบันพระปกเกล้า วันจันทร์ – วันศุกร์ (20.00 – 21.00 น.)	นำเสนอความรู้ด้านการเมืองการปกครองส่งเสริมแนวทางตามระบอบประชาธิปไตยและกิจกรรมการดำเนินงานของสถาบันพระปกเกล้า	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุฯ ร่วมกับ สถาบันพระปกเกล้า
รายการกาแฟก่อนนอน วันจันทร์ – วันอาทิตย์ (21.00 – 22.00 น.)	นำเสนอเนื้อหาสาระในระบอบงานรัฐสภา ข่าวสารบ้านเมือง สลับบทเพลงที่อยู่ในความนิยมของเยาวชน และวัยรุ่น และเปิดโอกาสให้ผู้รับฟังซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมตอบปัญหาและขอเพลงเข้ามาในรายการ	นิสลา, ทนงศักดิ์
รายการเข้าน้ำที่สภา วันเสาร์ (06.00 – 07.00 น.)	นำเสนอสาระความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาและเหตุการณ์บ้านเมืองที่น่าสนใจ และเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ สลับกับบทเพลงเพื่อสร้างความผ่อนคลายในวันหยุดพักผ่อน	จักรินทร์
รายการสนทนาถ้ำกับ คลังสมอง วปอ.๙ วันอาทิตย์ (06.00 – 07.00 น.)	นำเสนอประเด็นที่สำคัญอย่างเที่ยงธรรมและเป็นกลาง อาทิ สถานการณ์บ้านเมือง ในปัจจุบัน เหตุการณ์ของโลกที่สำคัญและน่าสนใจ และเรื่องอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการคลังสมอง วปอ.๙ กำหนด พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยปราศจากการนำไปสู่ปัญหาข้อขัดแย้ง และอยู่ภายใต้กรอบของธรรมเนียมคลังสมอง วปอ.	จักรินทร์
รายการวิจัยก้าวไกล วันเสาร์ (07.30 – 08.00 น.)	นำเสนอผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเศรษฐกิจและสังคม ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประชาชน	ณัฐทิพย์ และ จนท.สำนักวิชาการ

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการปัญหาหอบทิศ คิดรอบด้าน กับสภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจฯ วันอาทิตย์ (07.30 - 08.00 น.)	นำเสนอผลการศึกษาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ในประเด็นปัญหาต่างๆของไทย ทั้ง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อเผยแพร่ให้ ประชาชนได้รับทราบ โดยเชิญสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ มาร่วมสนทนาในรายการ	นันทพรพรชัย, ยูลัด
รายการบันทึก ประชุมสภา วันเสาร์ -- วันอาทิตย์ (08.00 - 09.00 น.)	นำเสนอบทสรุปการประชุมสภาผู้แทนราษฎร/ วุฒิสภา/ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ในรอบ สัปดาห์ รวมทั้งบรรยากาศ และความเคลื่อนไหว โดยรวมในวงงานนิติบัญญัติ	สุพัตรา, ณัฐทิพย์ , อานันท์
รายการร้อยเรื่อง เมืองไทย วันเสาร์ -- วันอาทิตย์ (09.00 - 09.15 น.)	นำเสนอบทความซึ่งเป็นสาระความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และ เรื่องทั่วไป	พงนา
รายการชีวิตกับ การเรียนรู้ วันเสาร์ (09.15 - 10.00 น.)	นำเสนอเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ ประชาชนในสังคมโดยมีนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาสังคมเข้าร่วมรายการ	นันทพรพรชัย
รายการบ้านสุขภาพ วันอาทิตย์ (09.15 - 10.00 น.)	นำเสนอเนื้อหาความรู้ด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของประชาชนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ โดย แพทย์และผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ	ภัทรพร
รายการสถานำรู้ วันเสาร์ (10.00 - 11.00 น.)	เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบรัฐสภา และ นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ แวดวงรัฐสภาในประเด็นที่อยู่ในความสนใจของ ประชาชน	พัลลภา
รายการสังคมประชาธิปไตย วันอาทิตย์ (10.00 - 11.00 น.)	นำเสนอความรู้เกี่ยวกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ติดตามความคืบหน้าในการ จัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ ขององค์กรต่างๆ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนา	สุพัตรา
รายการเที่ยวทั่วไทยไปกับ รัฐสภา วันเสาร์ (11.00 - 12.00 น.)	นำเสนอเรื่องราวความสำคัญและลักษณะเด่นๆของแต่ละ ละจังหวัด สลับบทเพลง และแทรกสาระทางการเมือง	นิสลา

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการคุยกันนอกศาล วันอาทิตย์ (11.00 – 12.00 น.)	นำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวในกระบวนการยุติธรรม การพิจารณาพิพากษาคดีต่างๆ ตลอดจนกฎหมายที่น่าสนใจและประชาสัมพันธ์งานในส่วนของกระทรวงยุติธรรม	นันทพรชัย, สำนักงานศาล ยุติธรรม
รายการเพลงเก่าวันก่อน วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (12.00 - 13.00 น.)	นำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันที่น่าสนใจ ข่าวประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของรัฐสภาสลับเพลงเก่าๆ ที่หายากซึ่งเป็นต้นฉบับเพลงดังในอดีต	นันทพรชัย, สายวสันต์
รายการได้ร่วมพระบารมี วันเสาร์ - วันอาทิตย์ (15.30 - 16.00 น.)	พระราชกรณียกิจและ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งเพลงพระราชนิพนธ์	นันทพรชัย
รายการสภาสุดอัปคาร์ท์ วันเสาร์ (16.00 – 17.00 น.)	นำเสนอเกร็ดความรู้ด้านต่างๆ ทางสังคมและศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งแทรกความรู้เกี่ยวกับการเมืองสำหรับเยาวชน	นันทพรชัย, จักรินทร์
รายการสืบสายลายไทย เพื่อน ใจเยาวชน วันเสาร์ (17.00 – 18.00 น.)	เป็นรายการสนทนาสลับเพลงที่ให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ แก่เยาวชน อาทิ ประเพณีวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ฯลฯ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน	ผอ.นวธร
รายการสบาย สบาย ยามเย็น วันอาทิตย์ (17.00 – 18.00 น.)	เป็นรายการเน้นเนื้อหาสาระสลับเพลงเพื่อส่งเสริมและสร้างความรู้ในการดูแลสุขภาพจิตและการทำงาน รวมทั้งส่งเสริมบทบาทสตรีให้เกิดความเข้าใจตามทบทบัญญัติรัฐธรรมนูญโดยเน้นกลุ่มเป้าหมายของสตรีที่อยู่ในวัยทำงาน	นันทพรชัย
รายการเพลงไทย จากรัฐสภา วันเสาร์ (18.00 – 19.00 น.)	นำเสนอความรู้และสาระบันเทิงเกี่ยวกับเพลงไทยเดิม เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมและอนุรักษ์ผลงานด้านดนตรีไทยและเพลงไทยเดิม	นันทพรชัย, อ.สนอง คลังพระศรี (วิทยาลัยดุริยางค ศิลป์)

ชื่อรายการ วันเวลาออกอากาศ	ลักษณะและรูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ
รายการเพลงดีศรีแผ่นดิน วันอาทิตย์ (18.00 – 19.00 น.)	นำเสนอความรู้ และรับฟังเพลงไทยเดิมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พร้อมสอดแทรกข้อมูลข่าวสารทางมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี	ยูลัค, มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ
รายการกระชู้สภา วันเสาร์ (19.30 – 20.00 น.)	นำเสนอประเด็นสำคัญๆ ในการถาม-ตอบกระชู้ของสมาชิกรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี ที่ได้มีการซักถามกระชู้ในที่ประชุมสภาหรือการตอบกระชู้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข และรับทราบบทบาทการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ	ยูลัค
รายการศาสนากับ ประชาธิปไตย วันอาทิตย์ (19.30 – 20.00 น.)	เป็นรายการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยนำเสนอผ่าน CD สนทนาธรรม, การสัมภาษณ์วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน	นันทพรพร, กมลทิพย์
รายการสภาปริทัศน์ วันเสาร์ - วันอาทิตย์ (20.00 - 21.00 น.)	นำเสนอบทบาทของรัฐสภา และเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติ	ภัทรพร
รายการสารคดีและ บทความเผยแพร่ ประชาธิปไตย	นำเสนอความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และบทบาทภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ ผ่านรูปแบบสารคดีและบทความ	กลุ่มงานผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียง

รายการประเภทต่างๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2553

1. การเมือง จำนวน 23 รายการ (รวมรายการจากโทรทัศน์รัฐสภา จำนวน 2 รายการ)

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - ศุกร์	06.00 - 06.30	รายการจากองค์กรต่างๆ (สำนักงานศาล รธน., คณะกรรมการสิทธิฯ, ป.ป.ช., สตง., ผู้ตรวจการแผ่นดิน) วิทยุการ: เจ้าหน้าที่จากองค์กรต่างๆ	บันทึก	1. นางสาวนันทพรพรย ศิริวงศ์ 2. นายอุทิศ ศิริเหนือ 3. นายศศพล สายะเสวี	- ร่วมกับองค์กรต่างๆ - มีทั้งสิ้น 5 รายการ
จันทร์ - ศุกร์	07.30 - 09.00 11.00 - 12.00 13.00 - 14.00 (รวม 3 ช่วง)	รายการการเมืองเรื่องของประเทศ วิทยุการ: นักการเมือง, นักวิชาการ ฯลฯ โดยจะ เรียนเชิญวิทยุการให้สอดคล้องกับประเด็นนั้นๆ	สด	1. นันทพรพรย-ทงศักดิ์ 2. युติค-พัลลภา-อานันท์ 3. ภัทธพร-กมลทิพย์ 4. จักรินทร์	
จันทร์ - พฤหัสบดี	09.00 - 10.00	รายการมอรัฐสภา วิทยุการ: นักการเมือง, นักวิชาการ ฯลฯ โดยจะ เรียนเชิญวิทยุการให้สอดคล้องกับประเด็นนั้นๆ	ถ่ายทอดเสียงจาก NBT ๑๕	กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง กลุ่มงานเทคนิค	
ศุกร์	09.00 - 10.00	รายการรัฐสภาของประชาชน วิทยุการ: นักการเมือง, นักวิชาการ ฯลฯ โดยจะ เรียนเชิญวิทยุการให้สอดคล้องกับประเด็นนั้นๆ	ถ่ายทอดเสียงจาก NBT ๑๕	กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง กลุ่มงานเทคนิค	
พุธ	12.00 - 13.00	รายการเปิดประตูผู้กตด. วิทยุการ: เจ้าหน้าที่จาก กกต.	สด	นางสาวนันทพรพรย ศิริวงศ์	ร่วมกับสำนักงาน กกต.

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - ศุกร์	14.00 - 15.00	รายการสภาชาวบ้าน วิทยากร: คุณชื่นเกษร พูลทวีธรรม คุณอิงคนันท์ มิตรผล	สด	นางสาวนิสลา คุ่มพงส์	
จันทร์ - ศุกร์	15.00 - 16.00	รายการเกาะติดวุฒิสภา วิทยากร: สมาชิกวุฒิสภา	สด	นายอานันท์ จันทร์ศรี	ร่วมกับสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
จันทร์ - ศุกร์	16.00 - 17.00	รายการเสียงจากสภา วิทยากร: อ.ประยงค์ นันทิยะกุล อ.ปรีชา หงส์ไกรเลิศ อ.พีรพล เดชวัชรพงส์	สด	นายศศพล สายะเสวี	
จันทร์	18.00 - 19.00	รายการคุยกับวิปรัฐบาล วิทยากร: สส.จากวิปรัฐบาล	สด	นางสาวสุพัตรา พรหมสมร	ร่วมกับวิปรัฐบาล
อังคาร	18.00 - 19.00	รายการคุยกับวิปฝ่ายค้าน วิทยากร: สส.จากวิปฝ่ายค้าน	สด	นายศศพล สายะเสวี	ร่วมกับวิปฝ่ายค้าน
พุธ	18.00 - 18.30	รายการรัฐธรรมนูญกับชีวิต วิทยากร: อ.เดโช สวามานนท์	สด	นางสาวณัฐทิพย์ กบิลดาม	
จันทร์ - ศุกร์	20.00 - 21.00	รายการมุ่งสู่ประชาธิปไตยไปกับ สถาบันพระปกเกล้า วิทยากร: สถาบันพระปกเกล้า	เพป	กลุ่มงานผลิตตรายการวิทยุกระจายเสียง	ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า
อาทิตย์	06.00 - 07.00	รายการสนทนากับคลังสมอง วปอ.ฯ วิทยากร: นักวิชาการจาก วปอ.	บันทึก	นายจักรินทร์ ทองบพิตร	ร่วมกับ วปอ.

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
อาทิตย์	07.30 – 08.00	รายการปัญหาหารือรอบทิศติดต่อบริษัท กับสภาที่ปรึกษาฯ วิทยากร: สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ	บันทึก	1. นางสาวนันทพรพรย ศิริวงศ์ 2. นายอุทิศ คำรหัสเลิศ	ร่วมกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
เสาร์ - อาทิตย์ (เปิดสมัยประชุม)	08.00 – 09.00	รายการบันทึกประชุมสภา ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	1. นางสาวสุพัตรา พรหมสร 2. นางสาวณัฐทิพย์ กบิลคาม 3. นายอานันท์ จันทร์ศรี 4. นางสาวกมลทิพย์ สิริกุลนิวัฒน์	ออกอากาศเฉพาะช่วง เปิดสมัยประชุม
เสาร์	10.00 – 11.00	รายการสถานีรู้ ----ไม่มีวิทยากร----	สด	นางสาวพัลลภา เจียวแก้ว	
อาทิตย์	10.00 – 11.00	รายการสังคมประชาธิปไตย ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นางสาวสุพัตรา พรหมสร	
เสาร์	19.30 – 20.00	รายการกระทุ้งสภา ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นายอุทิศ คำรหัสเลิศ	
เสาร์ - อาทิตย์	20.00 – 21.00	รายการสภาปริทัศน์ วิทยากร: জন.ท.จากสำนักงานประธานฯ	บันทึก	นางสาวกัทพร สุนทรวิสุ	ร่วมกับนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2. ตารางความรู้ จำนวน 11 รายการ

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - ศุกร์	10.00 – 11.00	รายการสภาผู้ประชาชน ----ไม่มีวิทยากร----	สด	1. นายอานันท์ จันทร์ศรี 2. นางสาวพัลลภา เจียวแก้ว	
พุธ - ศุกร์	18.30 – 19.00	รายการนานาสาระ ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	1. นางสาวพจนา สุรพิพิธ 2. นางสาวกัญจน์ พิศุทธิ์อักษร	
เสาร์ - อาทิตย์	15.00 – 15.30	รายการภาษาทหาร ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นางนวยร เทพหัสดิน ณ อยุธยา	
จันทร์	19.30 – 20.00	รายการเชิงทัศน์ ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นายฉกริรินทร์ ทองบพิตร	
เสาร์	06.00 – 07.00	รายการวิจัยก้าวไกล วิทยากร: เจ้าหน้าที่สำนักวิชาการ สผ.	บันทึก	นางสาวณัฐทิพย์ กบิลคาม	ร่วมกับสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เสาร์	07.30 – 08.00	รายการสรรหามาเล่า ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นายอานันท์ จันทร์ศรี	ออกอากาศเฉพาะช่วง ปิดสมัยประชุม
เสาร์ - อาทิตย์ (ปิดสมัยประชุม)	08.00 – 09.00	รายการร้อยเรื่องเมืองไทย ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นางสาวพจนา สุรพิพิธ	ร่วมกับสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
เสาร์	09.15 – 10.00	รายการชีวิตกับการเรียนรู้ วิทยากร: อ.สมชัย ภู่อายุวัฒน์ อ.นิติ อิมเขม	สด	นางสาวนันทพรย ศิริวงศ์	
อาทิตย์	09.15 – 10.00	รายการบ้านสุขภาพ วิทยากร: ผู้ทรงคุณวุฒิ (จะเรียกเชิญเป็นครั้งคราว)	บันทึก	นางสาวภัทรพร สุนทรวิสุ	
เสาร์	11.00 – 12.00	รายการเที่ยวทั่วไทยไปกับรัฐสภา วิทยากร: เจ้าหน้าที่จาก ททท.	บันทึก	นางสาวนิสลา คู่มพงส์	ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เสาร์ – อาทิตย์	15.30 – 16.00	รายการต้อนรับพระบารมี ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นางสาวนันทพรย ศิริวงศ์	ร่วมกับคณะกรรมการพิเศษเพื่อ ประสานงานโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ (กปร.)
เสาร์ – อาทิตย์	16.00 – 17.00	รายการสภาสุดสัปดาห์ วิทยากร: นพ.สุริยเดว ทรีปาตี ดร.ประเสริฐ ถิมประเสริฐ	สด	1. นางสาวนันทพรย ศิริวงศ์ 2. นายจักรินทร์ ทองบพิตร	

LIART

3. เพลง จำนวน 6 รายการ

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - ศุกร์ (ยกเว้นวันพุธ)	12.00 - 13.00	รายการเพลงยามเที่ยง ----ไม่มีวิทยากร----	สด	1. นายทนงศักดิ์ ทององ 2. นางสาวภัทรพร ศูนย์วสุ	
เสาร์ - อาทิตย์	12.00 - 13.00	รายการเพลงแก้ววันก่อน ----ไม่มีวิทยากร----	สด	1. นางสาวนันทพรพร ศิริวงศ์ 2. นางสาวสันต์ พิศุทธิ์อักษรธา	
เสาร์ - อาทิตย์	13.00 - 15.00	รายการท้องถิ่นบ้านเรา ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นายศศพล สายะเสวี	
เสาร์	18.00 - 19.00	รายการเพลงไทยจากรัฐสภา วิทยากร: อ.สนอง คลังพระศรี	บันทึก	นางสาวนันทพรพร ศิริวงศ์	ร่วมกับวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย
อาทิตย์	18.00 - 19.00	รายการเพลงดีศรีแผ่นดิน วิทยากร: อ.อนันท์ นาคคง	บันทึก	นายอุทิศ ดำริห์เลิศ	ร่วมกับมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ
จันทร์ - อาทิตย์	21.00 - 22.00	รายการกาแฟก่อนนอน ----ไม่มีวิทยากร----	สด	1. นายทนงศักดิ์ ทององ 2. นางสาวนิสลา คุ่มพงษ์	

LIART

4. คาสนา จำนวน 5 รายการ (พุทธ อิสลาม คริสต์ จิกซ์/ฮินดู)

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - อาทิตย์	05.00 — 06.00	รายการเผยแผ่ความรู้ทางศาสนา พุทธ: อ.สุจินต์ บริหารวนเขตน์ อ.อำนาจ สุวรรณศิริ พระอาจารย์อารยะวังโส อิสลาม: อ.ประสาน ศรีเจริญ คุณอาหมัด นิยม คริสต์: นักการศึกษาจากกลุ่มมวลชน คาทอลิกประเทศไทย จิกซ์: ฮินดู:	บันทึก	1. นางสาวนันทพรพรย ศรีวงศ์ 2. นายจักรินทร์ ทองบพิตร 3. นายอุทิศ คำรหัสเลิศ 4. นายศศพล สายะเสวี	- ร่วมกับนักวิชาการทางศาสนา - มีทั้งสิ้น 4 รายการ (พุทธ, อิสลาม คริสต์ และ จิกซ์/ฮินดู)
อาทิตย์	19.30 — 20.00	รายการศาสนาแก่ประชาชนโดย วิทยากร: นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	บันทึก	1. นางสาวนันทพรพรย ศรีวงศ์ 2. นางสาวกมลทิพย์ สิริกุลนิวัฒน์	

LIART

5. ข่าวสาร จำนวน 3 รายการ

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - ศุกร์	06.30 - 07.00	รายการเก็บข่าวเช้าขาน ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง	
จันทร์ - ศุกร์	17.00 - 17.30	รายการห้องข่าวห้าโมงเย็น วิทยากร: สมาชิกรัฐสภา โดยจะ เรียนเชิญวิทยากรให้สอดคล้องกับ ประเด็นนั้นๆ	สด	กลุ่มงานข่าวและประเมินผล	
อังคาร - ศุกร์	19.30 - 20.00	รายการข่าวสารจากสำนักงานประชาสัมพันธ์ ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นายศศพล สายะเสวี	ร่วมกับสำนักนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

6. ข่าวชนและครอบครัว จำนวน 3 รายการ

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
จันทร์ - ศุกร์	17.30 - 18.00	รายการเต็มสี่เดิมนัก ----ไม่มีวิทยากร----	บันทึก	นางสาวพัลลภา เขียวแก้ว	
เสาร์	17.00 - 18.00	รายการสืบสายสายไทย เพื่อนใจเยาวชน วิทยากร: (จะเรียนเชิญเป็นครั้งคราว)	บันทึก	นางนวยร เทพหัสดิน ณ อยุธยา	
อาทิตย์	17.00 - 18.00	รายการสบาย สบาย ยามเย็น วิทยากร: นายอร่าม อามระดิษ นายณัฐภัทร์ นิชาเกียรติธนา	บันทึก	นางสาวนันทพรรัช ศิริวงศ์	

7. กฎหมาย จำนวน 2 รายการ

วัน	เวลา	รายการ	รูปแบบรายการ	ผู้ดำเนินรายการ / ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
พฤหัสบดี - ศุกร์	18.00 – 18.30	รายการรอบรู้กฎหมายไทย วิทยากร: জন.จากสำนักกฎหมาย ศฝ.	บันทึก	นางสาวณัฐทิพย์ กบิลตาม	ร่วมกับสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร
อาทิตย์	11.00 – 12.00	รายการคุยกันนอกศาล	บันทึก	นางสาวนันทพรรม ศิริวงศ์	ร่วมกับสำนักงานศาลยุติธรรม

สถานีฯ มีรายการต่างๆ ออกอากาศทั้งสิ้น 53 รายการ แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเมือง	23 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	43.41
2. สารคดีความรู้	11 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	20.75
3. เพลง	6 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	11.32
4. ศาสนา	5 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	9.43
5. ข่าวสาร	3 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	5.66
6. เยาวชนและครอบครัว	3 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	5.66
7. กฎหมาย	2 รายการ	คิดเป็นร้อยละ	3.77

จะเห็นได้ว่ารายการของสถานีฯ โดยเฉพาะประเภทการเมืองมีจำนวน 23 รายการ ซึ่งถือว่ามากพอสมควรสำหรับประชาชนผู้สนใจรับฟังซึ่งจะทำให้การรณรงค์ประชาธิปไตยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมาตามปริมาณของจำนวนรายการที่มีอยู่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงแบบการนำเสนอรายการโดยต้องเน้นเนื้อหาการนำเสนอที่มีสีสันน่าติดตามในการที่จะทำให้ภาษาการเมืองเป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและประชาชนผู้รับฟังสามารถติดตามความคิดของผู้ดำเนินรายการที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้องชัดเจนและเป็นกลางทางการเมืองอันจะทำให้การรณรงค์ประชาธิปไตยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการที่จะให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจประชาธิปไตยอย่างเต็มใจและให้ความร่วมมือกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่จะให้การเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีความคิดเห็นที่ตรงกัน ในแนวทางที่จะส่งเสริมสร้างความมั่นคงประชาธิปไตยให้คงอยู่ยั่งยืนตลอดไปและไม่มีการแบ่งแยกความคิดที่ทำให้เกิดความขัดแย้งอย่างไม่มีเหตุผลและทำให้ระบอบประชาธิปไตยสั่นคลอนในสภาวะการเมืองปัจจุบัน

ดังนั้นการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องด้านประชาธิปไตยโดยโดยสื่อของรัฐสภาจึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้นเป็นลำดับตามองค์ประกอบที่กล่าวเบื้องต้น

งานถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

การถ่ายทอดเสียงการประชุมดังกล่าวถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานีฯ เพื่อเผยแพร่รายงานของฝ่ายนิติบัญญัติโดยการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ กระทั่งทั้งในสมัยประชุมสามัญทั่วไปและสามัญนิติบัญญัติ รวมทั้งหน้าที่ในการปฏิบัติงานในคณะกรรมาธิการของทั้งสองสภาและถ่ายทอดเสียงการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

LIART

งานด้านการผลิตสปอต บทความและสารคดี

การดำเนินการจัดทำสปอต บทความ และสารคดีส่วนใหญ่ จะเน้นข้อความและเนื้อหาการรณรงค์ประชาธิปไตย ให้ความรู้ความเข้าใจอาทิเรื่องรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญกฎหมายต่างๆ ที่ประกาศใช้ในสังคมไทย

จะเห็นได้ว่าหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงานผลิตรายการนั้นจะเน้นข้อมูลการนำเสนอผ่านรายการต่าง ๆ โดยเน้นเนื้อหาสาระด้านการเมือง การปกครอง รวมทั้งการรณรงค์ปลุกจิตสำนึกการสร้างประชาธิปไตยในครอบครัวและระดับประเทศให้ประชาชนมาอย่างต่อเนื่องแต่อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่ที่ได้รับข่าวสาร, ข้อมูลผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาที่ยังคงไม่ค่อยให้ความสนใจข่าวสารการเมืองเรื่องประชาธิปไตยมากนัก โดยเฉพาะการเข้ามาของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยประเมินผลได้จากการสำรวจผลการรับฟังจากสถานี ฯ ผ่านรายการสด และทางจดหมาย ไปรษณีย์บัตรซึ่งส่วนใหญ่จะได้กลุ่มคนฟังที่ไม่ค่อยมีความหลากหลายของผู้สนใจซึ่งหมายความว่าคนที่ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านรายการส่วนใหญ่จะเป็นคนเดิมๆ ไม่ว่าจะเป็กลุ่มของบุคคลทั่วไป หรือเยาวชนอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้ง (กลุ่มนี้ มีสถิติตอบรับต่อผลการรับฟังรายการของสถานี ฯ น้อยที่สุด)

บทที่ 4

ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการแก้ไข

การศึกษาเรื่อง การรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา ผู้ทำการศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูล ประกอบกับการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 สามารถสรุปได้ดังนี้

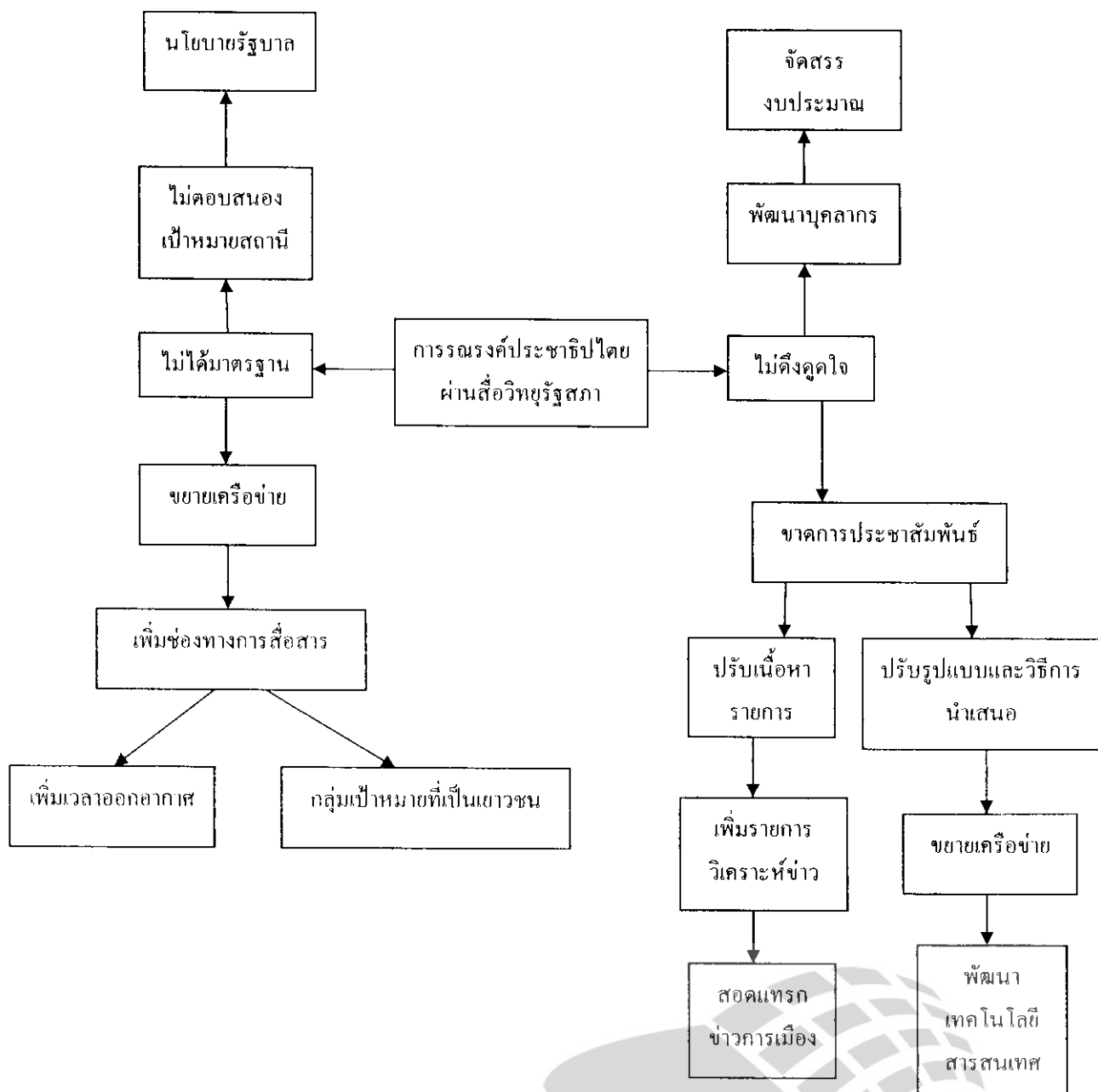
ปัญหาการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

1. การนำเสนอผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาไม่ได้มาตรฐาน
 - 1.1 ไม่ตอบสนองเป้าหมายของสถานีฯ
 - 1.2 นโยบายรัฐบาลมีข้อจำกัดในการนำเสนอ
 - 1.3 การขยายเครือข่ายไม่กว้างขวางและทั่วถึง
 - 1.4 ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้มีความหลากหลาย
 - 1.5 เพิ่มเวลาในการออกอากาศ
 - 1.6 เจาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง
2. การนำเสนอผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาไม่ดึงดูดใจ
 - 2.1 ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง
 - 2.2 การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มืออาชีพ
 - 2.3 การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ
 - 2.4 ปรับเนื้อหารายการข่าว
 - 2.5 เพิ่มรายการวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับประชาธิปไตย
 - 2.6 สอดแทรกข่าวการเมืองด้านการรณรงค์ประชาธิปไตย
 - 2.7 ปรับรูปแบบและวิธีการนำเสนอ
 - 2.8 ขยายเครือข่ายให้กว้างขวางและทั่วถึง
 - 2.9 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น

LIART

ปัญหาการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

LIRT

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ได้แบ่งลักษณะงานในตำแหน่งงานตามลักษณะ 3 ลักษณะงานคือ

งานผลิตและดำเนินรายการ

ดำเนินรายการทั้งรายการบันทึกเทป และรายการสด เน้นหาเน้นการดำเนินรายการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการปลุกจิตสำนึกในการส่งเสริมประชาธิปไตยในการเมืองระบอบประชาธิปไตย

งานถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

การถ่ายทอดเสียงการประชุมดังกล่าวเป็นภารกิจหลักของสถานีฯ เพื่อเผยแพร่ร่างของฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา

งานด้านการผลิตสโปด บทความและสารคดี

การดำเนินการจัดทำสโปด บทความ และสารคดี เน้นข้อความและเนื้อหาการรณรงค์ประชาธิปไตย ให้ความรู้ความเข้าใจอาทิเรื่องรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญกฎหมายต่างๆ ที่ประกาศใช้ในสังคมไทย

ดังนั้น หน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงานผลิตรายการจะเน้นข้อมูลการนำเสนอผ่านรายการต่าง ๆ โดยเน้นเนื้อหาสาระด้านการเมือง การปกครอง รวมทั้งการรณรงค์ปลุกจิตสำนึกการสร้างประชาธิปไตยในครอบครัวและระดับประเทศแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง และอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ วิธีการนำเสนอ ให้มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาปรับใช้ด้วย นอกจากนี้ในด้านการเพิ่มมาตรฐานในการนำเสนอข่าวผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา ควรจะมีการเพิ่มประสิทธิภาพด้านระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและ ปรับช่องทางสื่อสารเพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการขยายเครือข่ายวิทยุชุมชนให้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยุรัฐสภาต่อไป

LIRT

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการรณรงค์ ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา และศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการรณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา สามารถสรุปและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุป

การศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยข้อมูลสภาพการดำเนินรายการ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภานั้นทำให้ทราบว่าถึงแม้ข้อมูลการให้ความสนใจต่อสื่อวิทยุ รัฐสภาของผู้รับฟังในเกณฑ์ที่ดี แต่อย่างไรก็ตามรายการต่าง ๆ ของสถานีฯ ก็ยังคงไม่ตอบสนอง เป้าหมายที่สถานีฯ ตั้งไว้ให้ผู้รับฟังมีการรับฟังข้อมูลประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาอย่างทั่วถึง ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งและเป็นอนาคตของชาติส่วนหนึ่ง อาจจะต้องรับผิดชอบบริหารชาติบ้านเมืองต่อไปทั้งฝ่ายบริหาร และนิติบัญญัติซึ่งเป็นองค์กรที่ สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ดังนั้นแนวความคิดและทฤษฎีที่ได้ทำการศึกษา นั้นสามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะแนวคิดการสร้างประชาธิปไตยคือ หัวใจของสื่อ โดยสื่อของรัฐทุกสื่อจำเป็นต้องมีส่วนร่วมกันในการเปิดพื้นที่สาธารณะให้ ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออย่างอิสระและเป็นกลาง เพื่อประโยชน์ของ ประเทศชาติและประชาชน นอกจากนี้สังคมไทยปัจจุบันต้องมีการปฏิวัติเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารให้ก้าวหน้าและทันสมัยสอดคล้องกับโลกยุคปัจจุบัน และเมื่อสังคมได้ก้าวเข้าสู่ยุค ของสังคมความรู้ ข้อมูลข่าวสารก็จะถูกผลิตออกมามากมายจนเป็นทรัพยากร ที่ใช้ไม่รู้จำกัด ความรู้ ก็จะเป็นสินค้าสาธารณะเป็นผลพลอยได้ให้ประชาชนมีความรู้กว้างขวาง ก็จะบังเกิดความต้องการ ที่จะมีส่วนร่วมในการยกระดับพัฒนาสังคม กล่าวที่จะคัดสรรใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การรณรงค์ประชาธิปไตยให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจด้วย วิธีการที่ง่ายขึ้นในส่วนของสื่อ โดยเฉพาะวิทยุรัฐสภา ซึ่งเป็นสื่อที่รณรงค์ในการสร้างความรู้ ความ เข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง

นอกจากนี้ผลจากการศึกษาในส่วนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถนำผล ที่ได้มาอภิปรายอภิปรายกับ ผู้นำท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้นโดยเห็นคุณค่าและให้

ความสำคัญต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาอย่างสูง และพร้อมทั้งเป็นกลไก สร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การเปิดรับฟังข่าวสารจากสื่อวิทยุรัฐสภา ผู้ได้รับข่าวสารจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการตัดสินใจด้วยตนเองว่าจะมีพฤติกรรมเช่นใดและจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะใด ซึ่งจากการศึกษากลุ่มเป้าหมาย ได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบันและถ่ายทอดสู่ชุมชนและสังคมของตนเองได้ในระดับสูง และการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาในด้านสถานะทางสังคมและจิตใจและด้านการตอบสนองต่อความต้องการในการรับสื่อ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง คือ ถ้าหากกลุ่มเป้าหมายมีความสนใจในการรับชมข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อวิทยุรัฐสภา มีความตื่นตัวกับเหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน มีความคาดหวังในการนำเสนอข่าวสารการเมืองเรื่องของประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาและสนใจในรายการต่าง ๆ ที่สื่อวิทยุรัฐสภานำเสนอ ทั้งในด้านความทันต่อเหตุการณ์สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สถานีช่วยความคิดและมุมมองการเมืองเรื่องของประชาธิปไตยใหม่ ๆ ให้ผู้รับฟังรายการสามารถพูดคุยสนทนากับผู้อื่นได้ และช่วยเสริมสร้างความคิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ รวมถึงการผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความบันเทิงมากเท่าไร ก็จะทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีมากขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักสื่อสารมวลชนที่ว่ายิ่งประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงก็ยิ่งจะมีการเปิดรับสื่อมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามการถ่ายทอดเสียงการประชุมของรัฐสภา และ พสุ ชัยวุฒิ ก็ได้ศึกษาไว้ว่าสื่อที่นิสิต นักศึกษาส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารการเมืองมากที่สุดคือ สื่อวิทยุ และรูปแบบรายการที่เปิดรับสูงสุดคือ รายการประเภทข่าว นิสิตนักศึกษามีความคาดหวังจากการเปิดรับข่าวสารการเมืองในเรื่องการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยและนโยบายการแก้ไขปัญหของประเทศไทยมากที่สุด สำหรับการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากข่าวสารการเมืองทางสื่อวิทยุของนิสิต นักศึกษานั้น พบว่าเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการเมือง และต้องการเป็นคนที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในการรับฟังความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาและใช้สนทนากับผู้อื่นได้ด้วย

ดังนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพการณรงค์ประชาธิปไตยผ่านสื่อวิทยุรัฐสภาตามแนวทางการศึกษาจากการสรุปเบื้องต้นจึงเป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ในแนวทางและวิธีการที่สามารถรณรงค์ได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชน นิสิต นักศึกษาที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงแต่การปรับปรุงประสิทธิภาพการณรงค์ประชาธิปไตยยังคงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถึงแม้รายการต่าง ๆ ของวิทยุรัฐสภาจะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงแต่ก็ควรจะมีการเพิ่มเวลาในการออกอากาศ เพื่อเพิ่มรายการที่มีเนื้อหาสาระด้านประชาธิปไตยให้มากขึ้น เช่น ความรู้ ความเข้าใจในการสร้างประชาธิปไตยโดยร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้กับประชาชนได้ทันเหตุการณ์และมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นเนื่องจากเป็นข่าวสารที่มาจากศูนย์กลางทางการเมืองโดยตรง

2. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

รัฐบาลทุกสมัยควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้เกิดช่องทางในการนำเสนอข้อมูลการณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยจากสื่อวิทยุรัฐสภามากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำเสนอข่าวสารผ่านสื่อของนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศใน ด้านกระบวนการทำงานของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลอื่น ๆ ในวงงานรัฐสภา และยังเป็นการสร้าง ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา การมีส่วนร่วมทางการเมือง และสร้างความใกล้ชิดระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชนผู้รับฟังรายการของ วิทยุรัฐสภาด้วย

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยและศึกษาต่อไป

ควรมีการพัฒนาวิทยุรัฐสภาในด้านอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กัน เช่น การจัดสรรงบประมาณให้ เพียงพอต่อการเพิ่มบุคลากรของสถานี ฯ , ขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคและพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรของกลุ่มงานผลิตรายการให้เป็นบุคลากรมืออาชีพเทียบเท่าเอกชน

บรรณานุกรม

- กันตยา เพิ่มผล. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.
- ติน รัชฎพฤทธิ และอิสระ สุวรรณบล. ปทานุกรมการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.
- ประสิน โสภณบุญ. แนวความคิดทั่วไปและทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยา การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2523.
- พสุ ชัยเวฬุ. การใช้ประโยชน์ + ความพึงพอใจในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางสื่อวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร, 2541.
- วิภา อุดมฉันท. ปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม : หลักคิดและบทเรียนจากนานาประเทศ. คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สมควร กวียะ. การสื่อสารมวลชน : บทบาทหน้าที่ สิทธิ เสรีภาพ ความรับผิดชอบ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โกสินทร์, 2547.
- เอกสิริ สิริพงษ์ทักษิณ. การศึกษาประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอในเขตจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-นามสกุล	นางสุพัตรา พรหมสร
วัน เดือน ปี เกิด	๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๐
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่กระจายเสียง ๘ ว.
สถานที่ทำงาน	สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตคูสิต กรุงเทพฯ

